

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 2, 2014 р.

Рівне – 2014

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДО-ЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВ-НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Драган І.О. Формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів природо-ресурсних відносин.....	7
	Кальниш Ю. Г. Тенденції сучасного конституційного процесу: виклики для України.....	13
	Коваленко М. М. Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу	17
	Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні кадрові технології в системі державної служби України: теоретико-методологічні засади	24
	Римар М. В., Ватаманюк-Зелінська У. З. Нова економічна модель розвитку України в аспекті формування інтеграційних об'єднань у машинобудівному комплексі	31
	Романенко Є. О. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України та державної комунікативної політики: дихотомія проблеми	36
	Акімова Л. М. Теоретико-методологічне обґрунтування аспектів державного регулювання ринку фінансових послуг	44
	Антонова С. Є., Вострікова Н. В. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень при державному управлінні водогосподарським комплексом України.....	49
	Лещенко С. І., Зелений В. М. Удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	56
	Корбутяк В. І., Герасимчук І. В. Необхідність розробки та основні засади новітньої концепції реформи медицини в Україні	61
	Павлов В. І., Ляхович О. О. Державне регулювання проектами державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України	67
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВ-НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О. О. Психологічні складові процесу підготовки фахівців в галузі знань «державне управління» до міжкультурної комунікації	74
	Алейнікова О. В. Управлінський аспект стійкого розвитку самоорганізованої бізнес-системи	81
	Бондарчук Н. В. Соціальні пріоритети при формуванні державної політики розвитку інноваційного потенціалу України	86
	Шпак Ю. В. Формування системи продовольчої безпеки в Україні в умовах глобалізації ринків.....	91
	Сазонець І. Л., Маланчук Л. О. Економіко-екологічні механізми державного регулювання мінерально-сировинних ресурсів	98

Зміст випуску

	Федина К. М.	
	Пріоритетні напрямки реалізації енергозбереження в регіоні.....	103
	Цимбаюк В. І., Циганюк М. В.	
	Теоретико-правові аспекти організації судово-бухгалтерської експертизи.....	107
	Шанюк В. І.	
	Діаріуш і розвиток української журналістики	110
	Ярощук В. Г.	
	Принцип екологічної безпеки у водному праві України	116
	Галкін І. Г., Іщенко О. М.	
	Особливості кваліфікації злочинів при юридичній та фактичній помилці.....	122
	Вовк Ю. Є.	
	Місце та роль уряду в системі вищих органів державної влади і управління в період директорії української народної республіки.....	126
	Мельничук Ю. І.	
	Морально-етичні принципи медіації в Україні.....	131
	Водоп'ян Т. В.	
	Окремі проблеми вирішення справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою	135
	Сидорук В. Й.	
	Слово, що кликало до бою	139
	Луцюк П. О., Самороков В. О.	
	Розвиток адвокатури як один зі шляхів демократизації суспільства	144
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Tomasz Wołowicz, Sylwia Ćmiel	
	Konsekwencje prawne norm zadłużenia jednostek amonżadu terytorialnego według przepisów ustawy o finansach publicznych.....	149
	Іванюта П. В.	
	Роль держави в регулюванні ринкових відносин з врахуванням зарубіжного досвіду	159
	Малиновська О. А.	
	Європейський досвід інтеграції іммігрантів і уроки для України	164
	Петроє О. М.	
	Євро-інтеграційні пріоритети розвитку системи соціального діалогу в Україні	174
	Вимоги до оформлення статей.....	181

Contents of the issue

Contents of this issue

<i>THE THEORETICAL AND METHO- DOLOGICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Dragan I. Formation of new administrative approaches to interaction subjects of natural resource relations 7</p> <p>Kal'nysh Y. Trends in modern constitutional process: challenges for Ukraine 13</p> <p>Kovalenko M. Theological heritage and governance: synthesis pattern 17</p> <p>Parhomenko-Kutsevil O. The modern technology personnel in the civil service of Ukraine: theoretical and methodological aspects 24</p> <p>Rymar M., Vatamanyuk-Zielinska U. New economic model of Ukraine concerning the establishment of integration associations in mechanical engineering 31</p> <p>Romanenko E. Ways to improve public policy information and Ukraine state communications policy: the dichotomy problems 36</p> <p>Akimova L. Theoretical and practical bases of the state regulation of financial services 44</p> <p>Antonov S., Vostrikova N. Information and analytical support of managerial decision making at the public administration of Ukrainian water complex 49</p> <p>Leshchenko S., Zelenuy V. Improving the regulation of innovation in Ukraine 56</p> <p>Korbutyak V., Gerasymchuk T. The need for development and the basic principles of the new concept of reform of medicine in Ukraine 61</p> <p>Pavlov V., Liakhovich O. State regulation of public-private partnerships in research and innovation field of Ukraine 67</p>
<i>THE PRACTICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Akimov O. Psychological components of training in knowledge "governance" to intercultural communication 74</p> <p>Aleynikova O. Management aspects sustainable development of self-organizing business 81</p> <p>Bondarchuk N. V. Social priorities in the formation of public policy innovative potential Ukraine 86</p> <p>Shpak Yu. Formation of food security in Ukraine in globalizing markets 91</p> <p>Sazonets I., Malanchuk L. Economic and environmental state regulation of mineral resources 98</p>

	Fedina K.		
	Priority directions in realization of regional energy saving	103	
	Tsybaliuk V., Tsyhanyuk M.		
	Theoretical and legal aspects of forensic accounting.....	107	
	Shanyuk V.		
	Diariush and development of Ukrainian journalism.....	110	
	Yaroshchuk V.		
	Principle of ecological security of water law in Ukraine.....	116	
	Galkin I., Ischenko A.		
	Features of qualification of crimes attached to legal and actual errors....	122	
	Vovk Yu.,		
	Place and role of government in the higher of government and administration during the Ukrainian people's republic directory.....	126	
	Melnychuk Y.		
	Moral and ethical principles of mediation in Ukraine.....	131	
	Vodop'yan T.,		
	Some problems for handling a case for annulment transactions entered concluded incapacitated person.....	135	
	Sidoruk W.		
	A word calling in fight.....	139	
	Lutsyuk P., Samorokov V.,		
	Development of the employment as one of the ways of the democratization of society.....	144	
<i>THE FOREIGN GOVERNMENT EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Thomas Wołowiec, Sylwia Ćmiel		
	Legal consequences of the standards of local government debt in a case of the act on public finance	149	
	Ivaniuta P.		
	The state's role in the regulation of the market and with regard to foreign experience	159	
	Malynovska O.		
	European experience of integration of immigrants and lessons for Ukraine	164	
	Petroye A. M.,		
	Euro-integration priorities of development system the social dialogue in Ukraine	174	
	Requirements for Authors.....	181	

УДК 338.24.01

Алейнікова О. В.,

д.держ.упр., доцент,

завідувач кафедри управління проектами та загальнофахових дисциплін
ДВНЗ „Університет менеджменту освіти” НАПН України, м. Київ

УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ САМООРГАНІЗОВАНОЇ БІЗНЕС-СИСТЕМИ

Aleynikova O.,

Doctor of Public Administration, Associate Professor,

Head of Project Management Disciplines and Professional Disciplines Department,
State University "The University of Educational Management" NAPS Ukraine, Kyiv

MANAGEMENT ASPECTS SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SELF-ORGANIZING BUSINESS

Розкрито сутність та роль бізнес-системи, розглянуто умови оптимального функціонування стійкої організаційної системи, надано характеристику синергетичного методу дослідження процесів самоорганізації бізнес-систем різної природи з точки зору управлінського аспекту.

Раскрыта сущность и роль бизнес-системы, рассмотрены условия оптимального функционирования стойкой организационной системы, предоставлена характеристика синергического метода исследования процессов самоорганизации бизнес-систем разной природы с точки зрения управленческого аспекта.

Essence and role of the business-system are exposed, optimal operating of the proof organizational system conditions are considered, description of sinergistical method of research of processes of selforganiztion of the business-systems of different nature is given from the point of view of administrative aspect.

Ключові слова: бізнес-система, синергетика, самоорганізація, управління, бііфуркація.

Ключевые слова : бизнес-система, синергетика, самоорганизация, управление, бифуркация.

Keywords: business-system, synergetics, самоорганизация, management, bifurcation.

Постановка проблеми

У сучасному світі усе більше значення приділяється побудові конкурентного бізнесу, питанням управління бізнес-процесами, розробці стратегії, плануванню, маркетингу, без відповіді на які не здійснюватиметься успішна, стабільна, довгострокова комерційно-господарська діяльність. Організація в ринкових умовах є унікальною одиницею соціально-економічного середовища, несе в собі індивідуальність, що виражається сучасними поняттями маркетинг-менеджменту: бренд, імідж, репутація. Встановлюється тісний нематеріальний зв'язок між організацією-брендом і споживачем. Процес розвитку організації включає різні етапи: вибудовування структури, зв'язків, функціональних характеристик структурних підрозділів усередині

організації, розробку стратегії розвитку, використання техніки і технологій, розвиток професійних компетенцій персоналу.

Управління бізнес-системою для досягнення поставлених цілей в довгостроковому плані повинно бути засновано на можливості найефективніше використовувати наявні внутрішні ресурси і ситуацію, яка виникла у зовнішньому середовищі, що динамічно розвивається [1, с.248].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Теоретичним і методологічним аспектам діяльності бізнес-систем присвячено немало спеціальних досліджень і монографій. Значний внесок зробили Ф. Абрамс, І. Ансофф, К. Ендрюс, Дж. Куїнн, М. Портер, А. Томпсон, Г. Хамел, К. Хофер, Е. Чандлер, Г. Штейнер та вітчизняні

науковці: Л. Гліненко [2], О. Лужко, А. Машурян, Ю. Новак.

Мета статі

Розкрити сутність і значення поняття бізнес-системи, розглянути шляхи оптимального її функціонування, надати характеристику синергетичного методу дослідження процесів самоорганізації систем різної природи з точки зору управлінського аспекту.

Виклад основного матеріалу

Одним із найскладніших завдань оптимізації функціонування бізнес-системи є розробка її раціональної організаційної структури. Остання створюється для управління зовнішнім і внутрішнім ресурсними потоками. Структура бізнес-системи є сукупність стійких зв'язків і стосунків, інваріантних по відношенню до певних змін і перетворень бізнес-системи. Можливий вибір варіанту цих перетворень залежить від меж і умов існування бізнес-системи. При цьому треба мати на увазі, що при видаленні з бізнес-системи одного або декількох елементів або замінені їх новими структура може залишитися незмінною, а бізнес-система може зберегти свою якісну визначеність. Це виявляється особливо важливим при реорганізації структури та в умовах диверсифікування видів діяльності бізнес-системи.

Формування організаційних структур управління представляє актуальну задачу адаптації суб'єктів комерційно-господарської діяльності до конкурентної і зовнішньої середовищу в цілому. Один з ключових елементів управління організацією – організаційна структура, що характеризується розподілом цілей і завдань управління між підрозділами і працівниками організації. Структура управління – це організаційна форма розподілу праці з прийняття і реалізації управлінських рішень. Отже, під організаційною структурою управління необхідно розуміти сукупність управлінських ланок, розташованих у строгому підпорядкуванні і взаємодії, що забезпечують, між тією, що управляє і керованою системами [3, с.131].

Слід зазначити, що будь-яка працездатна організаційна форма виражається системою, в якій структурно-організаційні рішення, методи і стиль управління, політики і стратегії взаємно обумовлені. Така взаємообумовленість має на увазі, що одиничні зміни компонентів системи

неминуче спричинять подальші зміни інших її складових.

Формування працездатної, життєстійкої організації багато в чому визначається тими підходами, які закладаються у фундамент майбутнього облаштування компанії. Системний підхід до аналізу діяльності організації припускає, що все має свій початок і свій кінець. Важливою умовою для вибору методів реформування організації (реструктуризація компанії, організаційне проектування системи управління) є визначення стадії розвитку, на якій вона находиться [3, с. 132].

Що стосується складної бізнес-системи в цілому, то вона є результатом еволюції простішої системи і не може бути вивчена, якщо не вивчена її історія.

Таким чином, побудова і дослідження бізнес-системи повинно включати наступні основні етапи[4]:

- визначення структури і організації бізнес-системи як сукупності бізнес-мікропідсистеми і бізнес-макропідсистеми;
- визначення внутрішніх інтегральних властивостей і функцій бізнес-мікропідсистеми у контексті певної маркетингової концепції;
- визначення інтегральних властивостей і функцій бізнес-макропідсистеми;
- визначення функцій бізнес-мікропідсистеми як реакції на вхідні впливи бізнес-макропідсистеми;
- визначення елементів зовнішнього середовища, які в перспективі можуть бути включені у рамки бізнес-системи;
- визначення історії бізнес-системи, тобто способів і механізмів її виникнення.

Бізнес-система є цілеспрямованою соціально-економічною системою зі складною структурою, тобто взаємозалежним комплексом підсистем, об'єктом управління яких виступають бізнес-процеси, які спираються на бізнес-операції. Бізнес-підсистема має власну місію, яка полягає в забезпеченні раціонального управління конкретним бізнес-процесом. У результаті функціонування бізнес-підсистем уможливується діяльністю бізнес-системи загалом. Забезпечення оптимального функціонування і розвитку всієї бізнес-системи є складним завданням. Його необхідно вирішувати по чергово у двох паралельних напрямках, а саме [5, с. 171]:

– оптимізація управління кожною локальною бізнес-підсистемою, зокрема у напрямку встановлення адекватних взаємозв'язків між окремими бізнес-процесами і бізнес-операціями;

– встановлення паритету між бізнес-підсистемами, тобто поєднання характеристик, потреб і можливостей кожної окремо взятої бізнес-підсистеми і бізнес-системи загалом.

Величезне значення для організації має управлінський аспект, мислення і розвиток, форми управління і підходи до організації і управління. Бізнес-ідея, закладена в основу бізнесу, стійка і сприяє зростанню і розвитку компанії. Можна виділити наступні фази [3, с. 133]:

1. Фаза управління бізнес-ідеєю, тобто стадія створення бізнесу. Засновники компанії викристалізують ідею, яка ним здається комерційно прибутковою і перспективною, починають реалізовувати її. При цьому немає структурованої системи управління, відповідальність з різних питань закріплюється за усіма учасниками бізнесу, колегіальний характер ухвалення рішень, немає стосунків „начальник-підлеглий”. Управління активами носить переважно оперативний характер, як правило, на рівні бухгалтерського обліку доходів і витрат.

2. Фаза управління функціями – стадія формалізації і побудови структур. Розвиток діяльності підприємства призводить до послідовного ускладнення структури активів і операцій над ними. Потрібні для розвитку і існування функції починають виконувати кваліфіковані фахівці, наймані менеджери. Позначаються „зони відповідальності”, ця стадія розвитку бізнес-системи характеризується „механістичним” підходом до управління, побудованого на лінійно-функціональному принципі (кожній функції відповідає певний вид діяльності).

3. Фаза управління процесами – стадія делегування і диверсифікації. Для подолання кризи функціонального управління на підприємстві необхідно здійснити перехід на процесне управління. Система управління на цій стадії спрямована на кінцевий результат діяльності – критерій, що об'єднує персонал з різного роду функціями і обов'язками. Об'єкт управління – процес, де послідовно виконуються функції з чітко позначеним підсумковим результатом. Таким

чином, фаза управління процесами дозволяє визначити які саме активи, в якій кількості і з якою ефективністю використовуються в кожному досліджуваному процесі.

4. Фаза управління мережами – стадія такого розвитку управління, де ключову роль грає функція координації. Фактично – це управління процесами на більш високому рівні розвитку. Слід зазначити, що до цієї фази не розглядався аспект приналежності активів конкретній юридичній особі. На попередній стадії для менеджменту не мала принципового значення приналежність активів у рамках безлічі юридичних осіб, що визначають організацію. Проте для досягнення максимальної ефективності управління природним рішенням є реалізація одного процесу у рамках однієї організації (юридичної особи). Відбувається процес впорядкування активів між організаціями. У фокусі управління знаходяться окремі функціонально сформовані організації (а не окремі активи), для яких будуть задані цільові показники діяльності і розподілені матеріально-фінансові потоки.

Таким чином, фаза управління мережами характеризується наступним: організація перетворюється в холдинг з деяким корпоративним центром, для якого об'єктом управління стає портфель сегментів ринку. Корпоративний центр веде інвестиційні проекти (розміщує акціонерний капітал). Чим більше структуровані бізнес-одиниці по видах діяльності, тим менший ризик інвестицій в акції компанії. На цій стадії проявляється тенденція виведення деяких видів бізнесу і окремих бізнес-процесів на аутсорсинг (підряд стороннім організаціям).

5. Фаза управління нематеріальними активами – стадія синергії і співпраці. На цій стадії управління переходить в іншу фазу – в створення альянсів і управління нематеріальними активами, інтелектуальною власністю (по-англійськи – goodwill). Методичне виведення бізнесів і бізнес-процесів на аутсорсинг неминуче приведе до того, що управління нематеріальними активами почне переважати над матеріальними.

Ми розглядаємо бізнес-систему в запропонованому вище сенсі (як сукупність бізнес-мікропідсистеми і бізнес-макропідсистеми), для якої процеси самоорганізації можуть отримати своє нове тлумачення.

Самоорганізація бізнес-системи виявляється в процесі організації бізнес-мікропідсистеми в рамках взаємодії останньої з бізнес-макропідсистемою. Імовірніший характер результатів управляючого маркетингового впливу бізнес-мікросередовища на бізнес-макросреду виявляється в недетермінованості процесу структуризації всієї бізнес-системи в цілому. Проте вектор розвитку бізнес-системи задається відповідними маркетинговими діями і трактується зазвичай як процес самоорганізації. Розуміння явища самоорганізації бізнес-систем дозволяє повному поглянути на функціонування економічних систем, забезпечуючи тим самим можливість організації ефективнішого процесу стратегічного державного управління ними. Рамки бізнес-системи розширюються, включаючи в свій склад елементи зовнішнього середовища, які можуть вплинути на бізнес-процеси, що існують. Тим самим розширюються сфера і можливості процедур управління бізнес-процесами.

Самоорганізуюча бізнес-система є відкритою по відношенню до бізнес-макропідсистеми, як і бізнес-мікропідсистема, що обмінюється з нею енергією, інформацією і маркетинговими діями. Процеси, що відбуваються в бізнес-системі, носять кооперативний характер, тобто дії її компонентів узгоджені один з одним; система динамічна і знаходиться далеко від стану рівноваги.

Процесом самоорганізації є встановлення організованості і порядку за рахунок узгодженої взаємодії бізнес-мікропідсистеми і бізнес-макропідсистеми усередині бізнес-системи за відсутності дій, що упорядковують, з боку середовища. При цьому мається на увазі, що можливості впливу бізнес-мікропідсистеми на бізнес-макропідсистему вельми обмежені і повинні проводитися додаткові ітераційні процедури узгодження бізнес-мікропідсистеми з параметрами модифікованою маркетинговими діями бізнес-макропідсистеми.

Теорія самоорганізації включає теорію змін, теорію катастроф і синергетику. Синергетика є методом дослідження процесів самоорганізації систем різної природи, в яких причинні зв'язки мають нелінійний характер. При цьому синергетика виробляє узагальнення, що стосуються поведінки відкритих систем, якими, зокрема, є всі економічні системи. Схожі з синергетикою

завдання ставлять перед собою системні дослідження. Проте, синергетика [4]:

- вважає, що хаос грає важливу роль, у тому числі і позитивну, в процесах розвитку систем;
- акцентує увагу на процесах зростання, розвитку і руйнування систем;
- досліджує процеси самоорганізації систем;
- підкреслює емерджентність процесів, лежачих в основі самоорганізації і розвитку систем;
- вивчає сукупність внутрішніх і зовнішніх взаємозв'язків системи, причому визнає велику роль середовища в процесі зміни.

Синергетика досліджує також явища, що відбуваються у точці нестійкості, і нову структуру, яка виникає за порогом нестійкості. Можна сказати, що синергетика ґрунтується на принципах системності, розвитку, ізоморфізму і типології систем.

Розгляд бізнес-системи, що складається з бізнес-мікропідсистеми і бізнес-макропідсистеми, уточнює виводи синергетики стосовно економічних ринкових суб'єктів. Що стосується теорії змін, то треба відзначити, що ця теорія багато в чому заснована на понятійному апараті синергетики, і тому її можна назвати синергетичною.

Велике значення для економічних систем має можливість різких змін, революцій, які в теоріях самоорганізації отримали назву стрибка, фазового переходу або катастрофи. Причому в теорії катастроф вважається, що стрибок може бути слідством одних лише внутрішніх флуктуацій в системі (у контексті нашого розгляду – в бізнес-мікропідсистемі). Істотне значення при дослідженні питань самоорганізації мають поняття розвитку і зростання. Під розвитком розуміється якісна зміна системи, тобто якісна зміна структури (складу і зв'язків) і функціонування системи. Зростання виражає кількісну зміну складу і числа взаємозв'язків системи і характеризується тим або іншим темпом.

В основі синергетичних моделей лежать процеси самоорганізації, які відображають фазові переходи в умовах сильної нерівноваги систем по речовинно-енергетичним і інформаційним параметрам. На нашу думку, у ринкових суб'єктів, користуючись маркетинговими уявленнями, матеріально-енергетична нерівновага виражається у виробництві і просуванні товарів, неадекватних ринковій кон'юктурі, а нерівновага в

інформаційному відношенні виявляється в нерозвиненості комплексу комунікацій.

Для бізнес-систем економіки властиві точки біфуркації. Точка біфуркації є переломним, критичним моментом у розвитку бізнес-системи. Це точка вітвлення варіантів розвитку, точка, в якій відбувається катастрофа, тобто якісні, стрибкоподібні, раптові зміни в розвитку [4]. Точка біфуркації підприємства часто породжується неадекватною дією, що управляє, і згідно принципу стійкості, серед можливих форм розвитку реалізуються лише стійкі варіанти розвитку. Підвищення складності викликає збільшення кількості станів, при яких можливі біфуркації, і збільшення числа можливих шляхів розвитку, піднімаючи витрати на підтримку підприємства в працездатному стані. При цьому ніж більш нерівноважна галузь, тим більше різних шляхів розвитку є, причому близькі початкові стани можуть породити абсолютно різні траєкторії розвитку господарства. Проте бізнес-система робить стрибок, міняючи свою структуру, тільки тоді, коли у неї немає іншого вибору. Таким чином, між двома точками біфуркації відбувається еволюційний розвиток, а в кожній точці біфуркації змінюється траєкторія руху.

Можливих траєкторій розвитку багато і точно передбачити, в який стан він перейде після проходження точки біфуркації, неможливо. Проте, на наш погляд, є можливість впливу на формування переважного спектру траєкторій розвитку після точки біфуркації. Така можливість пов'язана з тим, що вибирається той напрям розвитку, який узгоджується з його внутрішніми властивостями і минулим. Траєкторія розвитку після точки біфуркації пов'язана з процесами самоорганізації.

Висновки

Самоорганізація в умовах ринку виявляється і реалізується, в основному, двома шляхами. По-перше, динамічний хаос, властивий ринковому середовищу і що виявляється в законах колективної поведінки, виражається в існуванні життєвого циклу як у будь-якого товару, так і у шкільного виду бізнесу в цілому. Такий життєвий цикл, згідно маркетингової теорії, включає етапи виходу на ринок, зростання, зрілості і падіння. По-друге, процеси самоорганізації в умовах ринкового

середовища безпосередньо пов'язані з організаційною структурою того або іншого ринкового суб'єкта. Причому ті або інші особливості організаційної побудови знижують певні віда ризиків. Таким чином, компонентом, що визначає траєкторію розвитку після проходження точки біфуркації, на наше думання, є організаційна структура. з урахуванням циклічності економічних процесів. Необхідно використовувати принцип переходу накопиченої кількості компетенцій (знань, умінь, навичок) бізнес-системи у нову якість системи управління. Точки переходу обумовлюють час і обставини виникнення можливих кризових ситуацій, що вимагають певних змін в підходах до управління організацією.

Література:

1. Анохина Ю. А. Концепция сценарного прогнозирования развития бизнес-системы / Ю. А. Анохина, Б. В. Артамонов // Современные тенденции в экономике и управлении: Новый взгляд. – Новосибирск, 2010. – С. 248–253.
2. Гліненко Л. К. Стратегічне управління розвитком бізнес-систем в економіці України [Текст] : монографія / Л. К. Гліненко. — Львів : „Новий Світ – 2000”, 2009. — 776 с.
3. Голинков Ю. П. Организационное развитие и трансформация бизнес-систем / Ю. П. Голинков, И. А. Макаров // Известия высших учебных заведений. Проблемы полиграфии и издательского дела. Моск. гос. ун-т печати им. Ивана Федорова [Текст]. — 2011. — № 6 (Нояб. / Дек.). — С. 126–136.
4. Машурян А. Г. Система стратегічного державного управління аграрним сектором в умовах реформування [Текст] : автореф. дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / А. Г. Машурян ; Акад. муніцип. упр. — К. : [б. в.], 2010. — 20 с.
5. Новак Ю. Р. Проблеми інтеграції бізнес-системи в новий бізнес-простір / Ю. Р. Новак // Економічний аналіз [Текст]. — 2013. — Том 14, № 3. — С. 168–172.

References:

1. Anokhynal. A. (2010), "The concept of scenario forecasting the development of business systems", *Sovremennye tendencii v jekonomike i upravlenii: Novyj vzgljad*, Novosybyrsk, pp. 248 – 253.
2. Hlinenko L. K. (2009), *Stratehichne upravlinnya rozvytkom biznes-system v ekonomitsi Ukrayiny* [Strategic management of business systems development in Ukraine's economy], *Novyy Svit – 2000*, L'viv, Ukraine.
3. Golinkov, Ju. P. and Makarov, I. A. (2011), „Organizational development and transformation of business systems” *Izvestija vysshih uchebnyh zavedenij. Problemy poligrafii i izdatel'skogo dela*. Mosk. gos. un-t pechati im. Ivana Fedorova, vol. 6 (Noiab./Dek.), pp. 126–136.
4. Mashuryan, A. H. (2010), „The system of strategic government agricultural sector in restructuring”, PhD. Thesis, Public Administration, Academy of Municipal Management, Kyiv, Ukraine.